

TOVERI

Lännen Suomalaisen Työväestön Äänenkannattaja

No. 201

PERJANTAINA, ELOK. 27 P.—FRIDAY, AUGUST 27

1920.—KOLMASTOISTA VUOSIKERTA.—VOL. XIII

ILMOTUSHINNAT: Kihlaus- ja viikkimotokset \$3 kerta, \$5 kaksi kertaa tavallista kokoa ja suuremman ilmoituksen 70c palstatumalta. Syntymä-, nimenmuutos- ja kiitoslauseilmoitukset \$2 kerta, \$3.50 kaksi kertaa tavallista kokoa. Kuolemanilmoitukset \$3 kerta ilman värsyä ja \$1 lisämaksua jokaiselta värsyiltä ja kiitoslauselta. Haluutaan tilauksia mukaan 70c tuuma. Ilmoitukset tekstin joukossa (paikallista uutisilmoitukseksi) \$1.20 senttiä tuuma, eli 15c rivi, ladottu 8-poinninen kirjainkoko. Kaikki muut lyhytaikaiset ilmoitukset 70c tuuma; 3 kuuk. sopimuksella 60c, 6 kuuk. sopimuksella 50c tuuma. Satunnaisia ilmoituksia tulee rahaa seurata mukana. Englanninkielistä suomenkääntä ilmoitukset vapaasti. Ailin hinta yhdeltä ilmoitukselta on 75c.

TILAUSHINNAT YHDYSVALLOISSA:
 Yksi vuosikerta...\$5.50 Kuusi kuukautta \$3.00
 Kolme kuukautta...\$1.60 Yksi kuukausi...\$0.60
CANADAAN:
 1 vuosikerta \$7.00; 6 kuukautta \$3.75; 3 kuukautta \$2.00
SUOMEEN JA ULKOMAILLE:
 Yksi vuosikerta...\$8.50 Kuusi kuukautta...\$4.50
SUBSCRIPTION RATES IN THE UNITED STATES:
 One Year...\$5.50 Three Months...\$1.60
 Six Months...\$3.00 One Month...\$0.60

NAISETKIN SAAVAT NYT ÄÄNESTÄÄ

Muutosesitys äänioikeuden laajentamisesta naisille liitetty Am. perustuslakiin

WASHINGTON, 26 p. elok. — Naisien äänioikeus tuli tänään liitettyä Yhdysvaltain perustuslakiin, kun valtiositseeri Colby kuulutti 19 perustuslakimuutoksen ratifioituksi. Colby teki kuulutuksensa kohtaan, jossa hän saapui virastoonsa, allekirjoitettuaan vahvistuskirjan kotonaan aamulla. Joukko äänioikeustalustellijoita oli läsnä Colbyn virastossa kun kuulutus annettiin, osottaen vilkkaita suosionsotuksia. Yhdysvaltain piirioikeus hykäsi ellen estetiomihakemuksen, jonka nojalla olisi tahdottu estää Colby kuuluttamasta äänioikeusestitystä laiksi.

Ranskan työläiset ja Kolmas Internationale

PARIISI, elok. 27 p. — Ranskan ammattijärjestöjen liiton kansallinen neuvosto on 129 äänen enemmistöllä hylännyt esityksen Kolmanteen Internationale liitymisestä. Tästä uutuneina ovat Ranskalaisen ammattijärjestöt päättäneet erota liitosta ja samanlaisen päätöksen ovat tehneet useiden muidenkin kaupunkien ammattijärjestöt.

TOM MOONEY JULKASEE OMAA SANOMALEHTEÄ

Fickertin entinen renki tekee räikeitä paljastuksia valamiestruutin toiminnasta

SAN QUENTIN, Cal. — Tom Mooney, joka valmistuneisuuskulkueseen pommi- ja räjähdysyhteisyydessä väärillä todistuksilla tuomittiin elinikäiseen vankeuteen, on alkanut julkaisua omaa sanomalehteään. Lehti ilmestyy kerta kuukaudessa. "Tämän lehden ensimmäinen numero julkaistaan Tom Mooneyn vangitsemisen neljäntenä vuosipäivänä rikoksesta, johon hän on yhtä paljon syyllinen kuin syntymätön lapsi," sanotaan ensi numerossa.

Lehden tarkoituksena on paljastaa "virallisen rappeutuneisuuden voittoa" jotka ovat edesvaivattua Tom Mooneyn ja Warren K. Billingsin vankeuteen.

Lehden henkilökuntaan kuuluvat: Tom Mooney toimittaja; Warren K. Billings, "Ääneton kumpuni" ja Rena Mooney, taloudenhoitaja.

Tom Mooney ilmoittaa yksin toimittaneensa lehden valmiina välityksellä ja olevansa yksin edesvaivattua jokaisesta sanasta. Mooney tekee paljastuksia, jotka ovat herättäneet yleistä huomiota San Franciscossa. Hän julkaisee lakimies Riccardin, Fickertin agentin, paljastukset Fickertin aikaisesta virallisesta mäntäntoiminnasta. Riccardi tunnustaa suoraan, että San Franciscossa oikeuslaitoksissa oli toiminnassa virallinen koneisto, joka kykeni asettamaan valamiestöön "tuottavat" miehet, jotka edeltäpäin oli merkitty. Jos tahdottin langettava tuomio, voitoin se ostaa maksamalla koneistolle vissi rahaa samalla tavalla voitoin ostaa vapauttavia tuomioita. Riccardi nauttii oleensa yhtenä jäsenenä tässä koneistossa. Riccardi oli viimein joutunut huonoihin väleihin paasien kanssa ja rangaistukseksi oli hän päästetty vankeista väärennyksestä. Tästä suuttuneena on Riccardi tehnyt paljastuksen koneiston toiminnasta.

Riccardi tekee myös paljastuksen, että oikeudenkirjuri Grimme, joka valvoi valamiestöön valintaa Tom Mooneyn jutussa, kuului tähän renkaaseen. Mooneyn ystävä väittää, että tämän paljastuksen takia on mahdoton kieltää Mooneytä uutis-oikeusjuttua.

San Franciscossa tuomioistuimiin on tehty paljastukset vaikuttaneet sähköisen tavan. Peläten joutuvansa kietoutuneeksi skandaaliin, ovat useat tuomioistimet määränneet tutkituksen toimittavaksi, ja tuomari Mooneyn jutussa on jo erottanut sihtööri Grimmen palveluksesta.

Standiferin lakkoilaiset voittaneet

VANCOUVER, Wash., 26 p. elok. — Yli 2,000 työmiehistä käsitäntynyt protestilakko Standifer Construction Co:n laivajaardilla päättyi tänään, kun unionin kuulumaton niittäjä Mickel Gabb erosi yhtiön palveluksesta.

Riita syntyi, kun yhtiö pännuseppien vaatimuksesta kieltäytyi erottamasta työstä Gabb'ia, joka itsepintaisesti oli kieltäytynyt yhtiöstä unionio. Yhtiö selitti, että sille ei kuulunut onko Gabb unionin jäsen tai ei, kunhan hän vaan täyttää uskollisesti tehtävänsä ja tekee "rehellisen päivän työn." Miesten työstä poistuminen sai valtavamman muodon kuin yhtiö osasi odottaa.

Sotamiehiä riisuttu aseista Indiassa

CALCUTTA, India. (Kirjetieto.) — Peläten vallankumouksellisen propagandan levittämistä Indian aseistettujen joukkojen keskuudessa, on brittiläinen hallitus hajottanut 40:n bengaalirykmentin, joka muodostui 1,000 bengaaliosotusta, jotka värvettiin suursodan aikana.

Rykmentin sijalle on asetettu toinen, joka muodostuu kokonaan uskottavien maahan tuoduista englantilaisista sotureista. Täällä myönnettään, että Englannin hallitus epäilee bengaalien uskollisuutta, varsinkin sen vuoksi, kun oli selville saatu, että moni bengaalii on yhtynyt ar-

VETOAVAT MAAILMAN TYÖLÄISIIN

Bolshevikit kehottavat maailman työläisiä taistoon vihollista vastaan

PARIISI, elok. 27 p. — Moskovasta saapunut radiosanoma sisältää vetoituksen, joka on osotettu järjestöille työläisille kautta maailman. Työläisten järjestöjä kehoitetaan siinä voimakkaasti sanoin ryhtymään taisteluun bolshevikien vihollisia vastaan.

12,000 työttömänä Lawrence, Mass.

LAWRENCE, Mass., 25 p. elok. — Yli 12,000 työllistä joutui täällä joutilaaksi, kun Pacific Textile Co:n tehtaasta suljettiin. Työnsulku, mikä tehtiin kohta 10 päivää kestäneen vuosittaisen loma-ajan jälkeen, tulee kestämään kolme viikkoa. Pacific-yhtiön tehtaavat ovat suurimpia näillä seuduilla ja ne ovat olleet alnoit käynnissä olevat tehtaet sen jälkeen kun Amerikan villayhtiö sulki tehtaansa. Tämä aikaansa paikkakunnalla vakavan työttömyyden.

meijään suursodan aikana ainoastaan hankkimaan sotilaallista kokemusta. Rykmentti riisuttiin täydellisesti aseista.

PUNAISET VOITOLLA SERBIASSA

Ovat maan kunnallisissa vaaleissa saavuttaneet murskertavia voittoja

BELGRAD, elok. 27 p. — Kommunistit ovat saaneet Serbian kunnallisissa vaaleissa murskertavia voittoja. Täällä he valitsivat pormestarin ja kolmekymmentä neljästäkymmenestä valtuusmiehistä.

Sos. puolueen sihteeri haastanut Hardingin väittelyyn

Chicagosta saapunut tieto, että Seymour Stedman, Sosialistipuolueen varapresidentinehdokas puhuu Minneapolisin Auditoriumissa Työnpäivänä, syyskuun 6 p:nä ja senaattori Harding, republikaanien ehdokas, puhuu Minneapolisin maanviljelys näyttelyssä samana päivänä. Tätä otollista tilaisuutta hyväkseen käyttäen on Sos. puolueen sihteeri Otto Branstetter lähettänyt kirjeen senaattori Hardingille, kehottaen tätä väittelyyn Stedmanin kanssa päivän tärkeistä kysymyksistä. Branstetter "vilpittömästi" selittää, että "yhteinen väittely osottautuisi arvokkaaksi tietolähteeksi Minneapolisin ja St. Paulin asukkaalle."

Yleislakon uhka Norjan rautateilla

Norjasta saapuu kirjeellinen tieto eräälle Seattlen unionistille, että kaikki järjestyneet rautateiläiset Norjan rautateilla lakkoutuvat syyskuun 15 päivänä, ellei elintarpeiden hintoja vastaavaa palkkatakua ole siihen mennessä myönnetty.

Norjan työväenluokkaa rasittavat samantyyppiset vaikeudet kuin muiden maiden työläisiä. Rahaa arvo on suunnattomasti kutistunut, joten kaikki elintarpeet ovat kalliita, mutta palkkoja korotetaan vähäsen ainoastaan kovien taistelujen jälkeen. Asuntopula on yleinen. Vuokran nykemistä on harjoitettu niin suuressa määrässä, että hallituksen täytyi nimittää vuokratuokuntaa rajoittamaan vuokramaksuja, mutta järjestelmän oleelliset epäkohdat ovat siksi suurit, että lautakunnan työ ei ole lähimainkaan tarkoitusaan vastaava. Useat talojen rakentaminen tulee viisi kertaa kalliimmaksi nykyään kuin ennen sotaa, ja tästä on seurauksena, että uusien talojen omistajat saavat perä viisikin kertaa suuremman vuokran kuin vanhojen talojen omistajat. On sellaisiakin sattumia, että kahdesta naapurista toinen maksaa vuokraa ainoastaan 14 kruunua ja toinen 64 kruunua yhtäläisistä huoneista ja molemmilla on samat tulot. Norjan työväki alkaa käsittää nykyisen järjestelmän mahdottomuuden olleen parantamissa, käytettävään sitten minkälaisia rajoituksia ja reformeja tahansa.

BOLSHEVIKIT LIEVENTÄVÄT EHTOJAAN

Puolaa kehoitetaan lopettamaan verenvuodatus ja tekemään rauha

(True translation filed with the Postmaster at Astoria, Ore., Aug. 27, 1920, as required by section 19 of the Act of Oct. 6th, 1917.)

WASHINGTON, elok. 26 p. — Yhdysvaltain hallitus on muodollisesti kehottanut Puolaa antamaan julkistuksen aikeistaan olla ryhtymättä hyökkäykseen Venäjää vastaan omissa rajainnsa ulkopuolella.

THORN, elok. 27 p. — Vanhemmat puolalaiset upseerit saivat täällä tänään heitä haastateltaessa, että siin ätapaussessa, jos Puola saavuttais ratkaisevan voiton bolshevikista kaikilla osilla rintamaa, olisi epäviisaista jatkaa heidän takaa-ajamista Puolan etnograafisten rajojen takana. Yksi heistä sanoi kuitenkin, että sota Neuvosto-Venäjän ja Puolan välillä tulisi jälleen kiertämättömästi puhkemaan, jollei sovitteletuokunta määrittäisi Puolan rajoja. Hän sanoi uskovansa, että tuollaisen sovitteletuokunnan päätöksellä kunnioitettaisiin niin hyvin venäläiset kuin puolalaisetkin. Hän sanoi, että tuossa sovitteletuokunnassa pitäisi olla jäsenenä amerikkalaisia, ranskalaisia ja englantilaisia.

Lietuallaiset miehittäneet Vilnan Lontoo, elok. 27 p. — Kovosta Timesille tulleet tiedot kertovat, että Lietuallaiset joukot miehittivät Vilnan tiistaina. Lietuun hallituksen kerrotaan ilmoittaneen Venäjän hallitukselle, että Vilnan miehittäminen Lietuallaisilla joukoilla oli välttämätöntä, jotta voitoin estää sen joutuminen puolalaisten käsiin.

Puolaa varoitetaan LONTOO, elok. 26 p. — Yhdysvaltat, Englanti, Ranska ja Italia ovat kukin lähettäneet Puolalle jyrkkäsanaisen nootin, varoittaen sitä hyökkäämästä Venäjän alueelle ja jatkamasta sotaa, mikäli täällä saatoin tietää tänään.

Yhdysvaltain hallituksen lähettämässä nootissa kerrotaan Puolaa kehoitettavan lopettamaan verenvuodatus nyt kun se on varma militaarista voitostaan. Siinä varoitetaan Puolaa katkaisemasta rauhanneuvottelua Venäjän kanssa ja kehoitetaan tekemään rauha mahdollisimman pian, pitämällä tarkasti kiinni Versaillesin sopimuksen periaatteista.

Englannin, Ranskan ja Italian noottien sanotaan olevan vielä jyrkkäsanaisempia kuin on Yhdysvaltain nootti.

BERLIINI, elok. 26 p. — Venäläisiä joukkoja edelleen palmatua rajan poikki Itä-Preussiin, mikäli tänne tiedotetaan. Niiden joukossa on useita saksalaisia ja unkarilaisia. Näitä vankeja on ylitse 60,000.

PARIISI, elok. 26 p. — Agence Radiolle tiedotetaan Luganosta, että Italian Washingtonin-ambassadööri on antanut Yhdysvaltain valtiossihteerille Colbylle Italian hallituksen vastuksen Yhdysvaltain Puolaa koskevaan noottiin, Italian vastauksessa kerrotaan painostettavan suhteiden avautumisen tarpeellisuutta Venäjän neuvostohallituksen kanssa, katsoen Venäjän komersiaalisiin mahdollisuuksiin.

PARIISI, elok. 27 p. — Matinille tulleet tiedot kertovat, että puolalaiset ovat valloittaneet Grodnon (?)

Neuvotteletu jatkuvaat kauan VARSOVA, elok. 27 p. — Puolan edustajisto Minskissä kärsii nälkästä. Se lähti tänne pyynnön, että täällä lähetettäisiin sinne heti ruokavaroja. Sähkösanomassa sanotaan edustajien hallukosan saada minkälaisia ruokavaroja hyvänsä.

Täällä tehdään valmistuksia, tarkoituksella lähettää Minskiin viisi nais-pikakirjuria, tämä osottaen, että rauhanneuvotteletu tulevat mahdollisesti jatkumaan pitemmän aikaa.

WASHINGTON, elok. 27 p. — Puola on lähettänyt vastuksen silteen Yhdysvaltain hallituksen noottiin, jossa sitä kehoitettiin pidättämään armeijansa menemässä bolshevikja vastaan hyökkäämästä Puolaa etnograafisten rajojen taakse. Hallitusviranomaiset sanovat ei tuntevansa pettymystä vastuksen suhteen.

(Jatkoa kolmannella sivulla)

Liittolaisten Vähän-Aasian politiikka

NEW YORK. — Kuvaavin filmi Pariisin rauhan konferenssissa oli prinssi Emir Feisal, yksi Hedjazin kuninkaan pojista. Puettuna turbaanin ja arabialaisin kauhantoihin itämaalaiseen tapaan, mietäkiinnittävä ja harvinaisen valppaana, istui hän frakkiehin puetuiden aivoirallisten miesten keskellä, jotka edustivat muita valtoja. Silloin tällöin sanoi hän jotain, joka välähdyskään kuki sanomalehtiemiesten keskuudessa. "Kun presidentti Wilson puhui kansojen itsemääräämisestä, hyymyllä koko Arabia," hän sanoi. Ja toisessa tilaisuudessa: "Jos Syria annetaan Ranskalle tulevat arabialaiset ajamaan heidät mereen."

Välimeren seutujen itäinen osa on ollut sotilaallisesti tärkeä Euroopais-Aasialaiselle mailmalle jo vuosisadan. Konstantinopolin, Mesopotamian ja Bagdadin rautatien kontrollleeraminen luultavasti olikin lopullinen vaikutin suuren sodan alkamiseen Saksan eteneminen Turkissa ja sen Konstantinopolista Persianlahteen menevien kauppatieiden kontrollleeramisen uhka oli hyökkäys brittiläisen valtakunnan sydämeen. Se uhkasi saksalaistuttaa sekä kaukaisen että lähellä olevan idän kauppa- ja finanssijärjestyksen. Se olisi repäissyt Suur-Britannian, Venäjän ja Ranskan erilleen, ja asettanut kaukaisen idän Saksan kontrollin alaiseksi. Brittiläistä valtakuntaa, brittiläistä finanssia, brittiläistä tavarain lähetystä ja brittiläistä teollisuutta uhkasi lyhyt maaukku rautateitse kaukaiseen itään. Samaten uhkasi se Ranskan sijoituksia Venäjällä, Ranskan sijoituksia Turkissa, ja Ranskan pyrintöjä Syrian rannikolla.

Tulevaisuus suurelle osalle maailmaa riippuu läheisen idän kysymyksestä, niinkuin se teki muinaisen Rooman aikoina; niinkuin se teki silloin kun turkkilaiset 14:llä vuosisadalla katkaisivat kauppatiet Mesopotamian laaksojen lävitse Persiasta Euroopan, ja lähettivät Columbuksen etsimään uutta tietä Indiaan.

Sata vuotta ovat Suur-Britannia ja Venäjä, sitten Suur-Britannia ja Ranska ja vihdoin Suur-Britannia ja Saksat taistelleet Bosphoruksen, itäisen Välimeren seudun ja vihdoin Bagdadin rautatien kontrollista. Englanti ei ole koskaan päästynyt näkyvistä strategiate välttämättömyyttä kontrollleerata tätä osaa maailmaa, joka on brittiläisen valtakunnan avain. Siinä brittiläisen tuonaan avain. Siinä brittiläisen tuonaan avain. Siinä brittiläisen tuonaan avain. Siinä brittiläisen tuonaan avain.

3. Lopuksi, Mr. Balfour, marraskuussa 1917, vakuutti Sionisteille, että Palestiina kansainvälistytetään "juutalaisten kodiksi". Tämä otettiin vastaan vakuutuksena siitä, että Palestiina tulisi olemaan riippumaton valtio kansainvälisen ja erikoisesti brittiläisen suojeluksen alaisena. Palestiina muodostaa osan Syriaa, joka annettiin Ranskalle ja arabialaiset vaativat sen brittiläisen sopimuksen nojalla, joka tehtiin Hejazin kuninkaan kanssa.

4. Lisäksi ylläoleviin (joista jokainen jakoi osan Palestiinaa tai kokonaan kolmelle eri vaatijalle, joista

erikoisesti sodan aikana, kaikki kiertävät tämän suuren itään johtavan kauppatien kontrollleeraimiskysymyksen ympärille. Kuten historian alusta, keskittyi Euroopan rikkaus ja valtakuntien elämä nykyin Levantin kontrollin ympärille.

Sodan ajalla esitti Suur-Britannia kaksi tai kolme rauhanesitystä, kaikki enemmän tai vähemmän ristiriidassa toisiinsa nähden, mailman johtamiseksi, joka yletty Vähän-Aasian vuoristosta Persian lahteen. Ne olivat lyhyesti esitettyä seuraavasti:

1. Sykes-Picot rauhanesitys, toukokuussa, 1916, jakoi tämän osan maailmasta Ranskan ja Suur-Britannian kesken. Ranskalle annettiin Syria ja osia Palestiinasta. Suur-Britannialle annettiin erikoisia satamia Syrian rannikolla sekä myöskin Mesopotamia, Tigris-Euphrates laakso sekä Persianlahden ja Punaisen meren kontrolli. Mesopotamia oli avain. Se kontrollleerasi Bagdadin rautatien, pääsyn Persian ja kauppatiet Persian lahteen.

2. Suur-Britannian, Ranskan suostumuksella teki sopimuksen Hedjazin kuninkaan kanssa, joka edusti koko Arabiaa, tarkoituksella saada ottamaan osaa sotaan liittoutuneiden puolella. Tämän sopimuksen ehtojen mukaan tulisi Ottomanin valtakunta, etelään Tauruksen vuoristoita ja jaettavaksi kolmeen arabialaiseen ruhtinaskuntaan. Prinssi Feisal tulisi saamaan Syrian, lukuunottamatta Palestiina, toinen poika Zeid tulisi saamaan Mesopotamian, kontrollleeraten kauppatietä Persian lahteen ja kaukaiseen itään, kun taas kolmas poika saisi Hedjazin ja Punaisen meren itäisen rannikon kontrollin.

Brittiläiset ja ranskalaiset kuitenkin pitivät itsellään vallan Arabian asioiden johtamisessa. Ne molemmat ainoastaan jonkun verran kunnioittivat Arabian vaatimuksia siinä sopimuksessa, joka tehtiin Hejazin kanssa. Seurauksena tästä järjestelystä asettuivat arabialaiset brittiläisen johdon alaiseksi; he tappelivat urheasti ja auttoivat huomattavasti turkkiläisten voittamisessa ja läheisen idän säilyttämisessä liittolaisille.

3. Lopuksi, Mr. Balfour, marraskuussa 1917, vakuutti Sionisteille, että Palestiina kansainvälistytetään "juutalaisten kodiksi". Tämä otettiin vastaan vakuutuksena siitä, että Palestiina tulisi olemaan riippumaton valtio kansainvälisen ja erikoisesti brittiläisen suojeluksen alaisena. Palestiina muodostaa osan Syriaa, joka annettiin Ranskalle ja arabialaiset vaativat sen brittiläisen sopimuksen nojalla, joka tehtiin Hejazin kuninkaan kanssa.

4. Lisäksi ylläoleviin (joista jokainen jakoi osan Palestiinaa tai kokonaan kolmelle eri vaatijalle, joista

ta kaksi antoi Syrian eri vaatijalle ja joista kaksi jätti yhteyden Suur-Britannian ja Arabian välillä epävarmaksi Mesopotamian (nähden) brittiläiset itse toivoivat pitävänsä Syrian ja itäisen Välimeren. Cypriusta hallitsivat Syrian satamat pohjoisessa ja Egyptiä ja Suezin kanavaa etelässä. Mikä on vielä tärkeämpi, ne kontrollleerivat pääsytyen Mesopotamian ja Välimeren yhteyden Bagdadin rautatien kanssa.

Suur-Britannia on taistellut vuosisadan estäkönsä minkään toisen valtakunnan tähän osaan maailmaa. Suojelus oikeus Egyptin ylitse, Suezkanavan ostaminen, niiden kauppatieiden kontrolli, jotka johtavat Indiaan ja kaukaiseen itään ovat olleet johtava motiivi Englannin läheisen idän diplomatialle. Sen lisäksi brittiläiset kauppayrinnöt vastustavat Bagdadin rautateitä kuljetusvälineenä Euroopasta ja Konstantinopolista Mesopotamian tasangoille. Euroopalaisten ja erityisesti saksalaisten kilpailu asettaisi vaaraan sen tuannon kontrollin ja kaupan Aasiassa ja läheisessä idässä ja joka muuten on aivan yhtä tärkeää, Bagdadin rautatie asettaisi vaaraan Englannin merenkulkumonopoliin. Suur-Britannialle on oltu lakkauttaa Bagdadin rautatie Konstantinopolista Aleppoon, mutta parantaa linjaa Välimeren rannikolta Persian lahteen. Tämä antaisi sille pitkän meritse lähetystien Englannista ja lyhemmän rautateitse kulustien kaukaiseen itään. Se myöskin lakkauttaisi rautatiekilpailun Euroopasta. Tästä syystä vastusti Suur-Britannia Ranskan käskevyyttä Syrian ylitse, sillä Syria kontrollleerata pääsyä koillisesta nurkasta Välimeren seutua Bagdadin ja Bagdadin rautatelle, Syria myöskin uhkaa Egyptiä ja Suez kanavaa etelässä.

Kuuden kuukauden sisällä rauhan solmimisen jälkeen Suur-Britannia, Ranska, Arabia ja juutalaiset olivat eri mieltä Sykes-Picot sopimuksesta ja toisista vastakkaisista sopimuksista. Miksi ylenkatsotaan se liittolaisten vakuutus, että turkkilainen ajetaan pois Euroopasta? Turkkilainen ei ole tehnyt parannusta. Hän ei voi antaa mitään vakuutusta, joka tyydyttäisi itäisten valtojen yleistä mieltä. Bosphorus on yhtä strateginen tänään kuin se on ollut jo sata vuotta. Se ei ole turkkilaisen etujen puolustus, joka Turkin siihen jättää missä se nyt on. Eivät myöskin armeialaisten suojelusanomukset ole saaneet mitään vakavaa huomiota. Turkkilainen saa jäädä Euroopan kolmesta hyvin yksinkertaisesta syystä. Ensiksi Turkki on velkaa mahtavia summia Ranskalle ja Englannille. Kolme videttä osaa turkkilaisista lainoista allekirjoittivat pariisilaiset pankit. Suurin osa jään-

nöksestä on brittiläisten intressien hallussa. Jos Turkki ajetaan pois Euroopasta, ei Turkkia voida pitää vastuunalaisena näistä veloista. Niitä ei voida asettaa yksin Konstantinopolin eikä pienen ympärillä olevan maan-alan päälle. Ranskalaiset vaativat, että turkkilainen jää Euroopan ranskalaisen sijoittajan anomuksesta. Se hallinto, joka laimautti näiden pyrintöjen turvaamisen, huomaisi löytävänsä suuria vaikeuksia pysyäkseen vallassa. Samantyyppiset pyrintöt määräävät brittiläisten toimien. Englanti ja Ranska haluavat jatkuvasti pitää kiinni Venäjästä. Venäjä voi ympäri vuoden saavuttaa yhteyden muun mailman kanssa ainoastaan Dardanellien kautta. Kontrollleerattessaan Konstantinopolin ovat Suur-Britannia ja Ranska asemassa kontrollleerataksena Venäjän ja Rumanian sekä myöskin Bulgarian taloudellista elämää.

Suur-Britanniaan edelleen vaikuttaa pelko siitä vaikutuksesta, joka johtuisi karkottamisesta Mussulmanin alamaisille Indiassa ja kaukaisessa idässä, ja Ranska taas on varovainen siitä, minkä vaikutuksen sellainen karkottaminen aiheuttaisi Mussulmanin alamaisille Marokossa, Tunisissa ja Algerassa. Turkkilainen tullaan jättämään Euroopan; hänen arvottomat takauksensa hyväksytään finanssi- ja imperialistisista syistä. Ahneus on pääasiallisena selityksenä mailmalle tehtyjen lupusten muuttamiseen. Europan turvallisuus, Dardanellien vapaus, Venäjän ja Rumanian pääsy aukoille merille, kaikki nämä, niinkuin mailman tulevalainen rauhakin, tullaan uhraamaan samanlaisille pyrintöille, jotka ovat vaikuttaneet Ranskaan ja Englantiin niiden mielialassa Venäjää kohtaan.

Lopuksi koettavat liittolaiset kerään vielä saada Yhdysvallat itäisyyteen vaikeuteen tämän mailman osan kontrollleeramisesta, lupaamalla Yhdysvalloille niiden maiden suojelus oikeudet. Tärkein syy Yhdysvalloille noissa maissa suojelus oikeuksien tarjoamisen on siinä että niissä tarvitaan noin 750,000 miehen järjestystä ylläpitävä armeija ja jos Yhdysvallat alkaisivat tuota armeijaa ylläpitämään, samalla pyssyen edelleen ystävällisellä suhteissa olevana valtana, vapautuisivat englantilaiset ja ranskalaiset tuosta tehtävästä. Näiden lisäksi olisivat Yhdysvallat, jos ne ottaisivat kyseessä olevan suojelustehtävän, samalla pakotettu yhtymään kansojen liittoon.

Ylläolevassa on lyhyesti syyt siihen, miksi Turkki on saanut jäädä Euroopan ja siihen miksi Yhdysvalloille tarjotaan suojelijan oikeuksia Vähässä-Aasiassa.